

Impressioni Flash

Speaker: Kun je ons een indruk geven van de eerste les van de UPM?

Amaadei - Angola: Het was als een diepe duik in onze spiritualiteit, in al haar facetten.

Roga: Met het oog op de Algemene Assemblee van 2026 voel ik dat het een inspiratie is geweest van de Heilige Geest om ons in de Statuten te verdiepen, om beter te weten wie we zijn, waar we naartoe gaan en om onszelf te her-kennen.

Cecilia - Argentinië: Voor mij was het heel mooi om deze weg naar de Assemblee samen met het hele Werk te kunnen beginnen en ook om de diepte van dit samen bestuderen van de Statuten te ontdekken.

Icaro - Brazilië: Ik vond het geweldig, het lijkt me een mooie manier om de Statuten beter te leren kennen als voorbereiding op de Algemene Assemblee.

Maria Angels - Spanje: Ik vond het fris, dynamisch, origineel van vorm en met bijdragen die helpen om een andere kijk te hebben, en andere sleutels tot interpretatie. Ik dacht ook aan onze vrienden van niet-religieuze overtuigingen, die deel uitmaken van de Focolarebeweging: ook zij kunnen zich spiegelen in deze Statuten, omdat zij zich kunnen terugvinden in dat deel van het Evangelie dat wij samen delen.

Luis - Mexico: Wat ik mooi vond aan de UPM van de vorige week, is dat we meer meedoen. Het was een introductie om verder en dieper te gaan. En ik denk dat dit een eerste stap was.

Manelle - Egypte: Ik vond het mooi dat er zoveel mensen van verschillende leeftijden waren, zo zie je meerdere perspectieven tegelijkertijd.

Maria - Vietnam: Ik vond het heel mooi omdat er drie verschillende gezichtspunten werden gepresenteerd. Ik heb begrepen dat de Statuten ons helpen om het Evangelie beter en dieper te leven.

Focolare Mariapoli Pace:

stem 1: Het was heel erg mooi. Ook de gebruikte methode: interactief, met vragen en antwoorden. En de inhoud was diepgaand, maar tegelijkertijd makkelijk te begrijpen, toegankelijk voor iedereen.

stem 2: De sprekers hebben het verlangen in ons gewekt om door te willen gaan met de lessen, en ze hebben ons een grote liefde gegeven voor de Statuten. Ze hebben ons niet zozeer het juridische deel laten zien, maar de schoonheid ervan.

Federico - Italië: Het was interessant omdat we samen naar de les hebben gekeken en op het einde wilden we echt de Statuten gaan lezen. Het lijkt me dus dat het doel van de eerste les ruimschoots is bereikt.

Thalita - Brazilië: Deze UPM-cursus was erg belangrijk voor mij, omdat ik niet veel van de Statuten afwist, maar door de cursus wil ik graag meer te weten komen over de Statuten, om deze realiteit die we in het Werk hebben echt te lezen. Want het is datgene wat ons leven ordent.

Lorenzo Russo: Welkom weer allemaal, hier zijn we bij de derde les van de UPM, de Mariale Volksuniversiteit van het Werk van Maria, de Focolarebeweging.

Na de eerste twee lessen komen we vandaag weer opnieuw samen. De eerste les in januari was meer een inleiding in de cursus over de Algemene Statuten van de Beweging; en de tweede, in februari, een verdieping in de regels en Statuten in het Godgewijde leven en in de kerkelijke bewegingen in het algemeen.

Valentina Raparelli: Vandaag doorlopen we de geschiedenis van onze Statuten van het Werk van Maria; we zullen ook zien welke rol ze spelen in termen van erfgoed, identiteit, actualiteit en profetie.

Lorenzo Russo: Het is niet toevallig dat we vandaag met Valentina in 'Casa Marisa' zijn, op een steenworp afstand van het Internationale Centrum. Hier bevindt zich het algemene archief van de Focolarebeweging en het 'Centrum Chiara Lubich'. Denk je eens in: hier is het hele spirituele en culturele erfgoed aanwezig van het charisma van de eenheid. Van de stichteres, Chiara Lubich, en ook van de twee medestichters: Pasquale Foresi en Igino Giordani.

Valentina Raparelli: Om deze duik in de geschiedenis te beginnen verwelkomen we Lucia Abignente. Of beter gezegd, zij verwelkomt ons.

Lucia, jij speelt vandaag een thuiswedstrijd, nietwaar?

Lucia Abignente: Ja, dat is waar.

Valentina Raparelli: Lucia is verantwoordelijk voor de historische afdeling van het 'Centrum Chiara Lubich', dat in dit huis is gevestigd.

Zij is ook lid van de Commissie voor de herziening van de Statuten en docente aan het Claretianum - het Pauselijk Instituut voor Theologie van het Godgewijde Leven.

Dus, Lucia, vandaag vragen we je om ons voor te gaan op deze weg, in deze historische lezing van de Statuten van het Werk van Maria. Aan jou het woord.

Lucia Abignente: Eerst en vooral welkom, en ook een groet aan allen die luisteren.

In de UPM-cursus van dit jaar - die als ondertitel heeft: De Statuten: traject en spiegel - willen we kort het traject bekijken dat de geschiedenis van de Focolarebeweging heeft gevolgd tot de eerste Algemene Statuten die uiteindelijk in 1990 werden goedgekeurd. Deze werden voorafgegaan door niet minder dan 7 versies van Regels en Statuten. Daarna zijn ze herzien met de toevoeging van enkele nieuwe elementen die in de loop van de tijd waren gerijpt en opnieuw goedgekeurd in 2007, een jaar voordat Chiara Lubich is overleden.

Een historisch traject dus, dat zich tegelijkertijd openbaart als een spiegel: spiegel van een groei, van het steeds duidelijker worden van Gods plan voor deze nieuwe kerkelijke werkelijkheid, door voortdurend - in gemeenschap met de Kerk - te proberen te ontdekken welke de 'partituur is die in de hemel geschreven is'. Op die weg hebben de voorvallen die in eerste instantie negatief leken niet ontbroken, maar in werkelijkheid zijn ze zeer waardevol geweest voor de rijping van een werk van God.

Een traject dus dat, als we ons erin verdiepen, ons kan helpen, in het 'her-kennen' wat in de titel van de UPM genoemd wordt.

Enkele woorden van Chiara uit 1962 lijken mij relevanter dan ooit, toen ze benadrukte dat we als we het Werk van Maria presenteren ons noodzakelijkerwijs beperken tot enkele regels om uiterlijke kenmerken van de Beweging te geven (bijvoorbeeld de verspreiding ervan). *"Maar", zei ze: "er is een hele intieme, innerlijke geschiedenis" die slechts weinigen kennen. "Deze geschiedenis bestaat uit verschillende etappes" en deze zouden kunnen worden gemarkeerd door de verschillende Regels die we aan de Kerk hebben voorgelegd."*

Het is een gedocumenteerde geschiedenis, en we worden ons er steeds meer van bewust hoe kostbaar die is, ook Chiara zelf. Ter illustratie lees ik een stukje uit haar dagboek van 1970, toen ze, terwijl ze aan het archief werkte, opmerkte: *"Er zijn - als een schat van het Werk - enkele zeer belangrijke documenten die van jaar tot jaar zijn uitgekomen en die spreken van de geleidelijke en steeds duidelijker goedkeuring van de Kerk. Dit is een onschatbare rijkdom van het Werk voor de komende eeuwen. Bij bepaalde dossiers is het alsof je een magnifieke roman leest: het is de geschiedenis van een werk van God."*

Van deze 'magnifieke roman', van dit 'goddelijke avontuur' zullen we vandaag slechts een paar fragmenten oppakken, die verwijzen naar de stadia die de Regels weerspiegelen.

Het is bekend dat op 7 december 1943 het idee om een Beweging te stichten absoluut niet in Chiara's hoofd opkwam. De begintijd, die gekenmerkt wordt door een intensief lezen van het Evangelie, wat niet de gewoonte was in die tijd, was niet het gevolg van een vooraf vastgesteld project. Spontaan en onverwachts

ontkiemt er iets nieuws, zoals dat gebeurt met de zaken van God. Maar wat Chiara al zei in 1955 is ook waar: *“Jezus begon onze Regel al te schrijven in 1943.”* Dat kun je zien aan de nadruk die gelegd wordt op bepaalde passages uit het Evangelie die later de kardinale punten zouden worden van de spiritualiteit van de eenheid, en die het leven doordrenken en 'regelen' van die groep jongeren die elkaar hadden leren kennen binnen de Franciscaanse Derde Orde, maar die geleidelijk een nieuw stempel begint te krijgen, dat hen onderscheidt van de Derde Orde.

In deze nieuwheid - die dynamisch groeit, maar die weerloos is en gelijk al aan weer en wind wordt blootgesteld - herkent de aartsbisschop van Trente, monseigneur Carlo de Ferrari, de 'vinger van God', en hij ontfermt zich over deze kwetsbare spruit, ook met het veeleisende en tegelijkertijd wijze verzoek om de lijnen die richting geven aan het leven van de groep op papier te zetten. Zo ontstaat het 'Statuut van de Focolares van de Liefde. Apostelen van de Eenheid', dat de aartsbisschop op 1 mei 1947 ad experimentum voor een jaar goedkeurt.

Slechts drie maanden eerder, met de publicatie van de Apostolische Constitutie 'Provida Mater Ecclesia', had Pius XII de langverwachte mogelijkheid van een gewijd leven in de wereld erkend. De seculiere Instituten waren geboren. Vandaar de goedkeuring van de Vereniging van de Apostelen van de Eenheid als seculier instituut.

Nu kunnen we vandaag niet verder ingaan op de details van dit kleine statuut – dat zoals jullie kunnen zien slechts 27 artikelen telt - en Chiara (toen 27 jaar oud) had het ook opgesteld met behulp van anderen. We kunnen alleen maar zeggen dat, hoewel de juridische vorm, toen de enig mogelijke, verschilt van wat in de loop der tijd gerijpt is, we in het kleine Statuut al iets kunnen herkennen van het zaad waaruit de boom zou groeien. Het doel van deze nieuwe kerkelijke realiteit is al geschetst: het bevorderen van de evangelische Liefde midden in de wereld in haar meest volmaakte uitdrukking van Eenheid. Dit is het doel van het leven van de focolari dat in het kleine Statuut wordt beschreven. Het is niet de manier die overeenkomt met de kenmerken eigen aan de seculiere instituten, waarin de nadruk ligt op de toewijding aan God van het individu, vaak verborgen gehouden om 'seculariteit' mogelijk te maken, de toewijding om een evangelisch zuurdesem in de wereld te zijn. Daarentegen benadrukken de Statuten van 1947 onmiddellijk de gemeenschapsdimensie die elk aspect kenmerkt: werk, apostolaat, gebed... 'Alles' staat er in artikel 21, *'inclusief de praktijk van de geloften, is uitdrukkelijk gericht op dit doel (de Eenheid)'*.

Verbazingwekkend is ook het universele perspectief dat uit het document spreekt, wat op dat moment in de geschiedenis onverklaarbaar is omdat de Beweging alleen in Trente bestond: er staat: “De Vereniging is van plan haar activiteiten universeel uit te breiden, met instemming van de plaatselijke kerkelijke autoriteiten.”

In mei 1948 wordt het korte Statuut: *'na de uitstekende geest en elan van de leden te hebben opgemerkt'* bevestigd, deze keer ad triennium, wat betekent voor drie jaar. Ondertussen volgen verschillende

gebeurtenissen elkaar op, waaronder beschuldigingen niet ontbreken aan het adres van Focolare, dat al een aanzienlijke zichtbaarheid heeft bereikt in Trente. Dat is een feit dat bij sommigen waardering opwekt, maar dat anderen zorgen baart en bedenkingen en jaloezie oproept... Het was iets nieuws.

Na een onderzoek op diocesaan niveau, dat voor Focolare gunstig afloopt, wordt de zaak in juli 1948 door tussenkomst van enkele priesters naar Rome gebracht. Zo begint de tijd van studie door het dicasterie dat toen de Hoogste Congregatie van het Heilig Officie heette, tegenwoordig het Dicasterie voor de Geloofsleer. Deze situatie, samen met de verspreiding van de Beweging in andere bisdommen en ook het verhuizen van Chiara zelf naar Rome in december 1948, maakt een goedkeuring noodzakelijk die niet langer alleen diocesaan is. Aan een ervaren religieus, de pater van de stigmatijnen Giovanni Battista Tomasi, vertrouwt aartsbisschop De Ferrari de taak toe om Chiara terzijde te staan bij het opstellen van een Regel. Met haar is ook Igino Giordani.

Het is 1949, samen met 1950 en '51 jaren van bijzonder licht. Samen met het begrijpen van hemelse realiteiten ziet Chiara in deze jaren het Werk, zijn ontwerp, zijn leven. Natuurlijk zal dit in de loop van de tijd preciezer worden, maar dit licht, waarmee de naam Werk van Maria verbonden is, zal Chiara ertoe brengen te bevestigen dat de Beweging enerzijds als spirituele stroming in 1943 is ontstaan, het Werk van Maria anderzijds is ontstaan in 1949.

Het is in deze jaren dat dezelfde gemeenschap die het hart van de Beweging vormt, het focolare – waar al in 1939 in Loreto een intuïtie van aanwezig is - vorm begint te krijgen naar het beeld van het gezin van Nazareth, als *'een samenleven midden in de wereld van maagden en gehuwden, allen aan God gegeven, zij het op verschillende manieren'*. Giordani zelf zou de eerste gehuwde focolarino zijn. Gehuwde focolarini, aangeduid als 'focolarini niet van gemeenschappelijk leven', zijn dus aanwezig in de voorgestelde Regel van 1951, waarbij we omwille van de tijd niet verder stil zullen staan, ook gezien het feit dat deze Regel niet ter bestudering aan de Kerk werd voorgelegd. Het moet echter benadrukt worden dat, vergezeld van vele citaten uit de Schrift, men er het licht en het vuur van het Evangelie in kan voelen vibreren. Het vuur van het Evangelie dat het daar beschreven leven van het focolare doordrenkt, de relaties tussen de leden, de uitstraling naar buiten toe, die de openheid naar een universele dimensie bevestigt.

Ondertussen gaat het onderzoek van het Heilig Officie door, met belangrijke maatregelen:

de benoeming van een Visitator, pater Enrico Corrà, een Franciscaan, in mei 1951. Dit gebeurt een paar maanden na de duidelijke aanwijzing van het Heilig Officie: *'de Beweging mag niet in handen zijn van Lubich'*, discreet meegedeeld door Corrà aan de Ferrari. Dit leidt tot de stap van Chiara, om haar functie neer te leggen *'als leidster van de Focolares van Eenheid, en een eenvoudige focolarina te blijven'*. Dit de zijn de woorden van Chiara in een brief van februari 1952.

Op het oordeel van Corrà over de Beweging - dat in werkelijkheid positief is - volgt in 1954 een wisseling van de wacht met een nieuwe Visitator, ook een franciscaan, pater Alfonso Orlini, bekend als een rigoureuus en streng persoon. Fel gekant tegen de Beweging, werkt hij hard en reist hij naar verschillende steden in

Italië. Hij is 'onder de indruk' en zelfs, zoals hij erkent na het bezoeken van twee focolares, 'bekeerd'.

Sommige aspecten lijken echter te nieuw en onmogelijk voor hem om te accepteren. Eén daarvan, naast de deelname van priesters en religieuzen die hij altijd heeft tegengewerkt, was de roeping van gehuwde focolarini. Orlini vraagt Chiara om in korte tijd een ontwerp van een Regel voor hem op te stellen.

Chiara doet dat, maar omdat ze de positie van de franciscaan kent, schrijft ze hem ook een lange brief, waarin ze hem smeekt een formule te vinden zodat in wat toen de 'Orde van Maria' werd genoemd, samen met de eerste tak - die van de focolarina's - en de tweede - die van de focolarino's, van wie sommigen tot het priesterschap worden geroepen - ook gehuwden een plaats vinden. Zij schrijft:

'Als de volmaaktheid vooral in de liefde ligt, wat zal ons dan verhinderen die te hebben? Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Misschien het feit getrouwd te zijn? [...]

Als voor God de liefde, de naastenliefde telt, zal de Kerk (Bruid van Christus) dan misschien niet weten hoe ze Zijn smaken moet interpreteren en het Werk laten zoals (onderstreept) God het tot stand heeft laten komen?'

De maanden van de herfst van 1954 gaan daarom gepaard met vrees. Ze zijn zeker van de goede bedoelingen van pater Orlini, die oprecht streeft naar de goedkeuring van de Focolarebeweging. Maar ze zijn zich er ook van bewust dat wat de franciscaan aan de Kerk voorstelt '*volgens zijn eigen lijn*' is. Chiara beschrijft deze '*Momenten als delicaat en verschrikkelijk*', waarin '*het lijkt dat we geboren worden, ja, maar geboren als 'iets anders'*'. In werkelijkheid gebeurt er niets.

In de studie van de Kerk die verder gaat, worden nieuwe figuren geïntroduceerd, in de eerste plaats Pasquale Foresi, de eerste focolarino die priester is geworden in 1954, kort na de dood van pater Tomasi. Gewijd in het bisdom Trente, wordt hij door de aartsbisschop aangesteld als assistent van de Beweging. Van de andere figuren kan ik hier alleen die van de bekende jezuïet pater Riccardo Lombardi noemen en zijn pogingen om focolare te redden door een fusie met het werk "Mondo Migliore" dat hij gesticht heeft. Ondertussen wordt Orlini, voorstander van de Beweging, opzijgezet door het Heilige Officie. Een pater dominicaan krijgt de opdracht een nieuw verslag op te stellen. Hij doet dit en stelt de ontbinding van de Beweging voor. In juli 1957 aanvaardt het Heilig Officie dit voorstel, maar de ontbinding wordt niet ondertekend door Pius XII. In plaats daarvan accepteert de paus het advies van kard. Pizzardo, Secretaris van het Heilig Officie - gelijk aan de huidige Prefect - die een nieuwe canonieke visitatie voorstelt onder leiding van een gerespecteerde figuur die al eerder op het toneel was verschenen om het fusieproces met de Mondo Migliore te stoppen: het is de jezuïet pater Giacomo Martegani.

We zouden uitvoerig kunnen spreken over de tweede helft van de jaren vijftig, die een algemene ontwikkeling van de Beweging te zien geeft, zowel wat betreft de verspreiding ervan, die de continenten bereikt, als wat betreft de verscheidenheid aan roepingen. Naast de 'Orde van Maria' met de drie takken die we genoemd hebben ontstaat de zogenaamde Lega, bestaande uit priesters en religieuzen van verschillende charisma's.

Ook de lekencomponent ontbreekt niet, die de mensheid uitdrukt en door Chiara wordt gezien als behorende tot het plan van God met Giordani. Aan de lekencomponent wordt de naam 'Beweging' gegeven en deze wordt in 1956 verrijkt met het ontstaan van de roeping van de 'vrijwilligers van God'.

Een voortdurend groeiende realiteit dus, zoals blijkt uit de steeds grotere opkomst bij de zomermariapoli's, waar mensen van alle leeftijden en roepingen aanwezig zijn. De eerste ontmoetingen met christenen van verschillende denominaties zijn hun tijd ver vooruit; en het contact met stichters van kerkelijke realiteiten en met mensen van verschillende overtuigingen ontbreekt niet... Een geheel dus dat leeft en bruist en voortdurend in ontwikkeling is.

Dit maakt duidelijk dat het in die jaren niet ontbroken heeft aan het werken aan een ordening, ook al werd het steeds complexer om een juridische vorm te vinden voor zo'n samengesteld lichaam, met in het centrum leken. Dit lag helemaal niet binnen de mogelijkheden van het geldende Wetboek van Canoniek Recht, dat uit 1917 stamde en dat een piramidale visie op de Kerk weerspiegelde, met een duidelijke voorrang voor de klerikale staat. Er stond geschreven: '*door goddelijke instelling*', gescheiden van de lekenstaat.

In april 1958 bracht Martegani zijn rapport uit, waarin hij, hoewel hij aspecten opmerkte die nog verder ontwikkeld moesten worden, stelde dat dit geen rechtvaardiging vormde voor '*maatregelen om het instituut te onderdrukken*'. In een noot schreef hij: '*het zou naar mijn mening de gerechtigheid schenden*'. Dit verklaart hoe er in de daaropvolgende maanden expliciete tekenen zijn van de naderende goedkeuring. Pius XII zelf laat aan Chiara privé het nieuws overbrengen dat het Werk niet uit het Heilig Officie vandaan komt '*omdat het door iemand is aanbevolen, maar omdat het Werk van God is*'. Op 4 oktober 1958, vijf dagen voor zijn dood, stuurt hij haar een mondelinge zegen. Chiara schrijft in die uren voor zijn dood. We voelden iets ongewoons in onze ziel doorsijpelen. [...] het leek alsof alles in de wereld waarde kreeg [...]. Die zo expliciete glimlach van de Kerk had de smaak van de kus van een moeder voor Haar kind.

De paus sterft, en door zijn dood groeit weer de twijfel over de toekomst. Op dat precieze moment verspreidt Chiara onder de haren haar 'Appunti di Regola Opera di Maria' (aantekeningen voor de Regel van het Werk van Maria) die ze had geschreven, en die de paus had gelezen en gewaardeerd. Niet langer dus 'Orde' van Maria, maar, voor het eerst, 'Werk' van Maria, '*spontaan aan Haar opgedragen*', staat er geschreven.

Het Werk van Maria zou in de Kerk willen staan in de positie waar Maria stond in de Kerk van de eerste tijd. Het heeft zijn eigen individualiteit, zoals Maria een persoon was. Maar zoals Maria voor Jezus leefde, is het doel van het Werk de Kerk en de mensheid.

Die aantekeningen uit 1958 zouden met rust gelezen moeten worden. Het zijn heel mooie bladzijden, waarin duidelijk het charisma en de hand van de auteur te herkennen zijn. We lezen in de inleiding: '*In het hele Werk is het stempel van de eenheid en drie-eenheid van God aanwezig*'. Het is een bevestiging die

weerklinkt als een hermeneutische sleutel om door te dringen in de structurele realiteit van het Werk, dat bestaat uit de Orde van Maria (we weten het: focolarino's, focolarina's, gehuwde focolarini), de Liga, die ook drie takken had (priesters, religieuzen, katholieke verenigingen) en de Beweging, die leken samenbracht die niet gewijd waren (mannen, vrouwen en kinderen).

Deze eenheid en verscheidenheid wordt als volgt uitgedrukt: *'In het Werk [...] zijn er drie groepen mensen, drie verschillende taken, in de ene roeping'*. Ik wil even jullie aandacht vestigen op deze zin. Het lijkt mij dat deze, nog vóór het Concilie, op een beknopte en op de tijd vooruitlopende manier, uitdrukt wat de realiteit zal kenmerken van de kerkelijke bewegingen en nieuwe gemeenschappen die tot bloei zijn gekomen in de tijd na het Concilie. Daar is de verscheidenheid aan roepingen van de leden een rijkdom en een gave die de dimensie manifesteert die ze allen gemeen hebben, we zouden kunnen zeggen die hen 'identificeert'. Deze dimensie is deelname aan een charisma dat geleefd en gerealiseerd wordt in een authentieke gemeenschap, volgens een bepaalde spiritualiteit en specifieke doelen, die met verantwoordelijkheid nagestreefd worden door alle leden.

Ondertussen geeft de nieuwe paus, Johannes XXIII, die de verantwoordelijkheid van het Heilig Officie niet zag zitten en van mening was dat de Beweging voornamelijk alleen in Italië verspreid was, opdracht om de zaak toe te vertrouwen aan de Italiaanse Bisschoppenconferentie. Om een nieuwe studie uit te voeren over de focolares wordt een commissie van verschillende bisschoppen ingesteld. In november 1960 leidt een negatief rapport van de commissie bijna tot de ontbinding van de Beweging.

Twee maanden later, in januari 1961, wordt een lang verdedigingsrapport - opgesteld door don Foresi - gepresenteerd aan het Heilig Officie. Intussen is ook een compendium met enkele fundamentele normen ad experimentum opgesteld, dat wordt bestudeerd en gecorrigeerd door een commissie van het Heilig Officie`. Uiteindelijk wordt op 7 maart 1962 door het Heilig Officie gedecreteerd dat de Statuten, en alleen het gedeelte van de mannen, kunnen worden aangenomen ad experimentum. Deze Statuten worden doorgegeven aan de Heilige Congregatie van het Concilie, die verantwoordelijk is voor de Vrome Verenigingen. De term 'Vereniging', die we aan het begin zagen, is weer teruggekeerd. In de goedgekeurde Statuten verschijnt het Werk van Maria als een 'Vrome Vereniging van Mannen', bestuurd in overeenstemming met de canons 684 en volgende van het Wetboek van Canoniek Recht, 'in afwachting van de oprichting van een seculier instituut'. Als in november 1963 de Statuten van het vrouwelijke gedeelte zullen worden goedgekeurd, is deze indicatie van afwachting niet langer aanwezig.

Nog een belangrijk detail: bij het drukken van beide Statuten staat de inhoud van artikel 9, dat al in het compendium stond dat aan het Heilig Officie was aangeboden, op de eerste bladzijde of zelfs op de boekomslag. Het zou later de premisse worden in de Algemene Statuten van het Werk van Maria.

“We leefden nog. [...] Kinderen van de Kerk!” roept Chiara uit als ze terugdenkt aan die momenten. “Maar”, vervolgt ze “het Statuut, dat zij ons gaf om naar te leven [...] viel niet samen met alles wat God had opgebouwd. Het Werk bestond uit twee afzonderlijke blokken, het ene betrof de mannen en het andere de vrouwen: een onmogelijk nieuw gelaat van Jezus in zijn Verlatenheid dat omarmd moest worden, Hij die verdeeld was.”

We naderen het doel! Tijdens een historische audiëntie die Paulus VI haar toestaat in oktober 1964, kan Chiara met hem over dit alles praten. Vanaf dat moment gaat de weg naar de goedkeuring snel vooruit. In december 1964 wordt de apostolische visitatie afgesloten en het Werk definitief goedgekeurd. Ondertussen wordt gewerkt aan het statuut van een Coördinatieraad, een trait-d'union, dat garant staat voor *‘het versterken van de geest van eenheid en de coördinatie van gemeenschappelijke activiteiten tussen de twee secties van het Werk’*. Het statuut wordt ad experimentum goedgekeurd in januari 1966. Van de jaren die volgen willen we in ieder geval minstens één belangrijk moment noemen. In december 1978 reageert de Congregatie van de Clerus positief op het verzoek dat door Chiara als Presidente en Don Foresi als Assistent van de Beweging wordt ingediend waarin zij vragen om, gezien het overwegend lekenkarakter van de Beweging, te mogen afhangen van de Pauselijke Raad voor de Leken. *‘Echter - dit zijn de woorden van de brief – onder het absolute voorbehoud dat de priesters, en de mannelijke en vrouwelijke religieuzen, die een integraal deel van het Werk zelf vormen, deel uit blijven maken van het Werk’*. Binnen het Werk, nog steeds in oprichting, wordt verder gewerkt aan de statutaire vorm. Vanaf 1979 besteedt Chiara, samen met don Foresi, Lionello Bonfanti, Antonio Petrilli en andere focolarini veel tijd aan het opstellen van het definitieve ontwerp van de Algemene Statuten van het Werk van Maria, die worden goedgekeurd op 29 juni 1990, feest van Petrus en Paulus. De volgende dag worden Chiara en een groep focolarini ontvangen bij de Pauselijke Raad voor de Leken door kard. Eduardo Pironio, toenmalig president van dat dicasterie, die in 2023 is zalig verklaard. Een langverwacht en plechtig moment, waarin staande wordt geluisterd naar het voorlezen van het decreet van de Heilige Stoel tot goedkeuring van de Statuten van de universele en private vereniging van gelovigen *‘Werk van Maria, in alle opzichten erkend als een Vereniging van Pauselijk Recht’*. De beelden die we nu gaan zien zullen ons meenemen naar die dag, naar de vreugde van die dag, en mogen ze ons helpen om met de plechtigheid van dat moment de Statuten te ontvangen - zoals Chiara in een ‘collegamento’ zei - als *“één van de grootste geschenken van de Heer”*.

Kard. Pironio: "(...) De Focolarebeweging, Werk van Maria, is op 5 december 1964 per decreet goedgekeurd door de Congregatie van het Concilie, als 'Pia Unione', als 'Vrome vereniging, voorzien van een speciaal Statuut, aangezien de leden ervan de wens hadden geuit de nieuwe canonieke wetten over organisatorische vormen van lekenapostolaat af te wachten, om te zien of er geen nieuwe juridische vormen zouden zijn waarin ze beter zouden passen, overeenkomstig hun geest en apostolische idealen.

De daaropvolgende jaren heeft de Beweging zich trouw aan haar charisma ontwikkeld en uitgebreid waardoor zij tot grotere rijpheid is gekomen. Ze heeft aldus overvloedige geestelijke vruchten gebracht aan de Kerk en een geloofwaardig getuigenis van eenheid aan de wereld.

De Presidente van het Werk van Maria heeft nu een verzoek ingediend bij dit dicasterie voor de goedkeuring van de bijgewerkte Statuten van het Werk, als universele en private vereniging van gelovigen, omdat ze die institutionele vorm geschikter acht, gezien de aard van het Werk en zijn geschiedenis.

Ingaande op dat verzoek keurt de Pauselijke Raad voor Leken deze bijgewerkte Statuten goed volgens de canonieke normen 298-311 en 321-329, en bevestigt ze dat de vereniging genaamd "Werk van Maria" (Focolarebeweging) een private, universele vereniging van gelovigen is, voorzien van rechtspersoonlijkheid volgens het canoniek recht door een decreet van de H. Stoel, en ze verklaart dat het Werk een vereniging van Pauselijk Recht is, met alle effecten van dien en ze bepaalt dat het als zodanig door iedereen wordt erkend.

Met de wens voor een vruchtbare missionaire inzet ten dienste van het Evangelie en de Kerk, in de voetsporen van Maria, en voor een vruchtbare samenwerking met de broeders en zusters van andere confessies en andere religies en met alle mensen van goede wil, in de geest van de Beweging, tot eer van God en tot welzijn van de Kerk en de wereld, onder de leiding van de Geest en de moederlijke bescherming van de Moeder Gods."

Getekend: Kard. Pironio (Applaus) "Nu overhandig ik u dit, maar, als u mij toestaat, herlees ik u eerst de tekst: Ze heeft aldus overvloedige geestelijke vruchten gebracht aan de Kerk en een geloofwaardig getuigenis van eenheid aan de wereld. Het is mooi om dit te kunnen zeggen van een Werk en een Beweging, die de Heer op een buitengewone manier heeft gezegend, zowel binnen de kerkelijke gemeenschap, als ook met een missionaire dynamiek buiten diezelfde kerkelijke gemeenschap en in gemeenschap, of liever gezegd, in afwachting van een nog diepere gemeenschap met andere religies of andere vormen van religiositeit.

Maar deze missionaire geest brengt de focolarini overal. Waar je maar komt ontmoet je meteen de focolarini. Deze missionaire geest moet heel sterk benadrukt worden. Deze geest van eenheid die zijn wortels heeft in de verlatenheid van Christus op het kruis brengt veel vruchten voort in de wereld. Deze eenheid die noodzakelijkerwijs voortkomt uit de totale tenietdoening van Christus die sterft op het kruis, brengt veel vrucht voort in de wereld. En ik moet dit vandaag benadrukken, namens de paus, bij wie ik afgelopen donderdag was.

Heel de Beweging bedanken voor alles wat het Werk van Maria in de Kerk heeft gedaan en concreet hier samen met ons in de Pauselijke Raad voor de Leken. (...)

Mijn wens is dat het Werk steeds meer mag groeien en zich mag ontwikkelen met de dynamiek van de Heilige Geest en overvloedige vrucht mag dragen. Dit is mijn wens die nogmaals mijn persoonlijke vreugde uitdrukt en de vreugde van deze Pauselijke Raad voor Leken."

Chiara: Dank U. We zullen ons best doen, eminentie, om te verwezenlijken wat u ons gezegd hebt.

Kardinaal Pironio: Van harte.

Chiara: Met uw zegen natuurlijk.

Lorenzo Russo: Dank je Lucia voor deze prachtige video, een stukje van de geschiedenis van de goedkeuring, maar vooral ook voor deze reis die we samen hebben beleefd over het opstellen, de goedkeuring en de erkenning door de katholieke Kerk van onze Algemene Statuten.

Lucia Abignente: Jullie bedankt. Het is echt een beschouwen! Samen!

Valentina Raparelli: Vandaag is ook Adriana Cosseddu bij ons. Adriana is docente strafrecht, verantwoordelijke van de commissie voor de herziening van de Statuten en verantwoordelijke voor het internationale netwerk "Gemeenschap en Recht". Samen met Adriana zullen we vandaag tot de kern komen van de rol van de Statuten van het Werk van Maria.

Dus laat ik meteen beginnen met een vraag: Adriana, welke rol spelen deze Statuten voor ons?

Adriana Cosseddu: Een mooie vraag, die we allemaal in ons hart dragen. Dus laten we samen proberen er een antwoord op te vinden.

Het is 2007 wanneer de belangrijke veranderingen in de Statuten worden goedgekeurd waaraan Chiara in 2003 persoonlijk nog heeft gewerkt. De nieuwste stichtingen van het Werk worden ingevoegd: het Universitair Instituut Sophia, de overstromingen, enkele veranderingen ook in het Algemeen Bestuur...

Maar ik zou dit moment samen willen beginnen met een kleine uitwisseling: onlangs reed ik in de auto en hoorde ik toevallig via de radio de woorden van een priester die ongeveer het volgende zei: *Jezus maakt ons geen speciale mensen, maar hij maakt onze manier van in de wereld zijn speciaal.*

Dat raakte me en ik dacht: misschien kunnen we in zekere zin hetzelfde zeggen van de Statuten die Chiara ons heeft nagelaten; ze maken geen speciale mensen van ons als leden van de Beweging, maar ze maken onze manier van leven in de wereld speciaal.

Laten we samen proberen om ze minstens een beetje te leren kennen. Alsof we op een pad lopen en ons laten leiden door een kompas: het kompas laat ons vier richtingen zien, aangegeven door de kardinale punten, die ons leiden op onze weg.

Voor ons worden het sleutelwoorden die we als volgt kunnen definiëren:

1. erfgoed;
2. identiteit;
3. actualiteit;
4. profetie.

1. Het eerste: erfgoed

We weten allemaal dat erfgoed staat voor wat iemand achterlaat: meestal zijn het bezittingen, maar ook een erfgoed van ideeën, waarden of het voorbeeld van iemands leven. Dit is het geval bij de heiligen en stichters van religieuze ordes of bewegingen in de Kerk, maar ook bij persoonlijkheden zoals Gandhi...

Wat heeft een moeder in haar hart als ze haar kinderen achterlaat? Allereerst dat de kinderen verenigd blijven! We herinneren ons allemaal de woorden van Chiara: 'Wees een familie'! Maar we weten ook waar Chiara ons uitlegt hoe we dat kunnen doen: het is de premisse van de Statuten van de Beweging, een pagina geboren uit het leven voor het leven; daar heeft Chiara haar handtekening onder gezet, die gaat vooraf aan elke andere norm!

De premisse begint met *'de voortdurende, wederzijdse liefde die [...] de aanwezigheid van Jezus brengt in de gemeenschap'*; dus niet alleen onder enkelen, maar op elke breedtegraad, tot aan de uiteinden van de aarde.

Zo worden de Statuten een 'kompas' en bewaken ze, norm na norm, datgene wat Chiara herhaaldelijk 'haar erfgoed' heeft genoemd: Jezus in het midden.

Over Hem zegt ze: *"Als er een charisma is geweest dat God in mij heeft geplaatst, dan was het wel 'twee of meer die verenigd zijn in mijn naam', dat wil zeggen het idee van Jezus in het midden, het is een idee van Jezus, [...] ontleend aan het Evangelie, [...] een aanwezigheid van Hem"* (1-6-1969).

Andere gelegenheden waarbij Chiara zich met andere woorden uitdrukt ontbreken niet: *"Laat aan hen die je volgen alleen het Evangelie na"*. Heeft de juridische structuur van de Statuten misschien de evangelische kracht van het charisma verminderd?

Laten we terugkeren naar de woorden waarmee Chiara antwoordt op de vraag naar het belang van de juridische zaken. Ze legt uit: *"Voor mij is het juridische niets anders dan de kelk waarin ik heel het Ideaal heb uitgegoten [...], heel het Ideaal dat God mij in deze jaren heeft gegeven."* Dus als de kleine geschiedenis van de Beweging, de eerste vonk, die voor ons *"de kostbare sleutel blijft om het Evangelie binnen te gaan"* (Chiara, 8 december 1972), dan is de Beweging die daaruit is voortgekomen en die haar zegel vindt in de normen van de Statuten, een geroepen zijn om als een andere Maria te zijn: *"helemaal Evangelie, niets dan Evangelie, en omdat ze Evangelie is zal de Beweging niet sterven"*, en we vinden dat vandaag in zijn volheid terug in artikel 7 van de Statuten.

Laten we nu dan het boekje van de Statuten openen. We lezen in deel I, hoofdstuk III, dat gaat over de Geest van het Werk, en vooraf wordt gegaan door het algemene doel: de liefde, waarover artikel 5 spreekt. Hoe kan die verwezenlijkt worden?

Chiara geeft er een prachtige uitleg over in haar dagboek in 1967:

Volmaakt in de liefde, [...] jegens allen, betekent het mooie zien in alles en in alle roepingen van het Werk en van de Kerk, het positieve van alle volkeren, met deze besliste houding bijdragen aan de universele broederschap en de vrede.

Een doel dat bereikt moet worden volgens de evangelische spiritualiteit.

En de 'punten van de spiritualiteit', die volgen in artikel 8, staan boordevol met woorden uit het Evangelie. Omdat de tijd ons niet toestaat alles te lezen, citeer ik alleen - als voorbeeld - punt 3 van artikel 8 over de 'Wil van God', dat samenvalt met onze inzet 'het Evangelie te leven, door ons dagelijks te voeden met het Woord van God, ons Zijn manier van denken, willen en liefhebben eigen te maken'. En zijn dit niet woorden die we lezen in het Paradijs van 1949, in dat 'Wat vooraf gaat' dat ons door de intensiteit van het leven van het Woord voorbereidde op de mystieke ervaring die daarop volgde?

Dit Deel I van de Statuten wordt afgesloten met Jezus in Zijn verlatenheid, die ervoor zorgt dat het Ideaal ons niet afsluit in een intimistische dimensie, maar veeleer onze gemeenschapsspiritualiteit opent naar een universele dimensie om in de mensheid die "allen" te omarmen voor wie Jezus zijn leven heeft gegeven. Dit eerste deel van de Statuten bevat de onmisbare "essentiële kern", de charismatische identiteit van de Beweging, goedgekeurd in de meest vrije vorm die het Wetboek van Canoniek Recht toestaat: **een universele, private, vereniging van pauselijk recht**¹. Daarin: **de aard**, met haar essentiële samenstellende elementen; **het doel**, dat de essentie van het charisma verzamelt; **de geest**, die de charismatische fysionomie bewaakt.

2. En hier komen we bij het tweede woord: 'geïncarneerde' identiteit

Laten we teruggaan naar 7 december 1986: sprekend tot de focolarina's legt Chiara uit dat de Statuten

"het belangrijkste zijn dat een stichter moet nalaten [...]. Ze zijn erg belangrijk omdat in de Statuten het hele leven van een Werk staat [...] hoe het Werk eruitziet. Alles staat erin, hoe het Werk wordt bestuurd, hoe het wordt geleid."

Zozer zelfs dat Chiara zei: dat naast Jezus in het midden *"de Statuten het tweede zullen zijn dat het Werk zal redden."*

In ons kompas vinden we de identiteit van de Beweging in het tweede deel van de Statuten, dat gewijd is aan de "Structuur en samenstelling". Een verscheidenheid van roepingen, takken en bewegingen met brede uitstraling, die behoren tot het Werk en die 'gedifferentieerde rechten en verplichtingen' met zich meebrengen (zoals blijkt uit Artikel 13). Want in de universele openheid, maken christenen die behoren tot

andere Kerken en kerkelijke Gemeenschappen, mensen van andere godsdiensten en niet religieuze overtuigingen ook deel uit van de Beweging (we lazen dit al in Artikel 1). Dezen worden bekeken met het volste respect voor hun verschillen, maar binnen de gemeenschappelijke horizon van de eenheid van de mensenfamilie (zoals Artikel 6 aangeeft).

Na de goedkeuring van de eerste Statuten van het Werk als één geheel in 1990, presenteert Chiara ze tijdens de retraite aan de Assemblee en legt ze uit: *“De Statuten zijn voor het Werk dat wat het ontwerp van een architect is voor een huis, met één verschil: terwijl een architect eerst het ontwerp maakt en dan het huis bouwt, komt hier het huis eerst, wordt er een Werk opgebouwd, en pas daarna wordt dit Werk, het idee ervan, in het Statuut uitgedrukt; een beetje zoals de Vader het Woord uitdrukt, het idee van Zichzelf.”*

Ze vervolgt: *“De Statuten zijn niet zoals de dingen die in deze wereld worden gemaakt, maar iets heel anders”*, ze zijn Werk van God, geboren in de schoot van de Drie-eenheid; en in de erkenning van het charisma door de katholieke Kerk, *“is ook hun hele organisatie' uitdrukking van het charisma.”*

En hier wil ik teruggaan naar de wortel, om iets te delen dat me diep getroffen heeft: het zijn de woorden van Chiara over Foco, altijd samen met don Foresi beschouwd als medestichter van het Werk. Chiara zegt: *“De ontmoeting met Giordani heeft een nieuwe samenstelling van het Werk doen rijpen; het is een diepe en ontroerende indruk [...] als ik de Statuten van ons Werk open, die nu voor de eeuwen door de Kerk zijn goedgekeurd zie ik daarin enkele werkelijkheden die nooit zouden zijn verschenen als Foco er niet was geweest.”*

Omdat hij als huisvader, politicus en schrijver een openheid voor menselijke werkelijkheden in zich droeg, zozeer zelfs dat hij voor Chiara altijd de mensheid vertegenwoordigde, en daarmee de 'hele Beweging'.

Foco schreef in een brief van 24 september 1964 bijna als een echo van Chiara:

“Wij, de gehuwde leken, brengen deze schatten naar kringen waar gewoonlijk priesters noch religieuzen komen [...]. De opdracht is groot, en er is een op de tijd vooruitlopende revolutionaire durf voor nodig. Als de opdracht slaagt, zal deze aan de Kerk de beslissende kracht geven om de dialoog met de wereld aan te gaan.”

Dus als met don Foresi de incarnatie van het Werk werd gerealiseerd, en daarmee het bestuur ervan - in het Centrum en in de zones - (waaraan de delen IV en V in de Statuten zijn gewijd), dan werden met Foco de deuren naar de mensheid wijd opengezet.

Nu vragen wij ons af: maakt de verdieping van de identiteit als Werk, in deze diverse realiteit van jongeren, gewijde personen, gezinnen, kinderen, ondernemers en religieuzen, het niet autoreferentieel, gericht op zichzelf?

Als we openstaan voor de woorden van paus Franciscus, die de bisschoppen in Amerika uitnodigde om “niet naar omlaag te kijken in hun eigen ik-gerichtheid, maar altijd naar de horizonen van God”, dan herkennen ook wij onszelf opnieuw in de horizon die de Statuten ons al geven in artikel 3: onze blik richten op het ‘Ut omnes’, en ons oriënteren op de *“vernieuwing van de enkeling, van de Kerk en van de samenleving”*.

3. En hier komen we bij het derde woord: actualiteit, of misschien ook actualisatie

Vandaag lijken de vele conflicten, de veelvuldige polarisaties, het onvermogen om het luisteren en de dialoog te erkennen als alternatieve 'wapens' om de ontelbare conflicten te beheersen, elke horizon van ontmoeting te verwijderen, omdat het niet lukt de machtigen te beïnvloeden en tegen het geweld in te gaan. Maar de liefde leeft ook in de stilte van Maria, die met haar jawoord de loop van de geschiedenis heeft veranderd. Het is een evangelische liefde die binnendringt in de concrete aspecten van het leven van het Werk en van de enkelingen, zodanig dat er - staat er in artikel 23 aan het begin van het derde deel van de Statuten - “specifieke werken en activiteiten” ontstaan.

De verschillende aspecten, geboren uit de Heilige Geest, weerspiegelen voor Chiara, juist door hun oorsprong, de dynamiek van “dood en verrijzenis”: “dood van wat? Van dat aspect van het leven zoals het vroeger werd opgevat”.

Voor het ‘rood’, het eerste van de aspecten van de liefde die leven worden, lezen we in de artikelen 24 tot 27: “de oude manier om de economie op te vatten” - die vandaag heeft geleid tot de verarming van velen en de verrijking van weinigen – is gestorven, om leven te geven aan de nieuwe economie, gebaseerd op Gods Voorzienigheid en de gemeenschap van goederen. Zonder de arbeid te vergeten, die constitutief is voor de mens in zijn waardigheid,

En het ‘oranje’ heeft zijn nieuwheid in de uitstraling van het Ideaal in de meest uiteenlopende sferen door leven te geven aan 'sociale cellen', die door de eenheid in Christus 'nieuwe kracht kunnen geven aan mensen', zodat zij op hun beurt anderen kunnen helpen, zoals artikel 38 stelt. Vandaag de dag kunnen we ze ook beschouwen als 'vredescellen', bezield door de liefde om wrok te bestrijden en wonden te helen, op scholen, kantoren, thuis...

En het ‘geel’, wat is er nieuw aan het gebed? Geen formules die bij gelegenheid worden uitgesproken, maar eerder het ‘altijd bidden’, als afspiegeling van Jezus' woorden over de plicht om altijd te bidden, maar op de manier die typisch de onze is *‘de liefde voor de naaste’*, zoals staat in artikel 47. Tot het punt alles te verliezen, zelfs God voor God in de broeder, en in de broeder de eenheid met God te vinden.

En het ‘groen’? In het hart, Jezus in het midden, in Hem de *‘geestelijke gezondheid’*; maar het is een aspect dat ook onze kijk op gezondheid en ziekte beslist verandert: *‘als de graankorrel niet sterft [...]’*. En, tegen de stroom ingaan met de cultuur die tegenwoordig euthanasie aanraadt. De zieken zien als *‘levende hosties’*, staat er in artikel 57. Een nieuwe blik die zich verder uitbreidt naar de zorg voor de schepping, die te

behouden door onze inzet voor de ecologie, omdat alles als een geschenk wordt ontvangen en elk leven om liefde vraagt.

Dan het 'blauw', om over de schoonheid van Gods Liefde te vertellen en te verschijnen als Zijn waardige kinderen... lezen we in artikel 60.

En we kunnen nog wel even doorgaan... maar in alle eenvoud kunnen we uit de Statuten die gouden draad halen die in het 'witte licht' de vele kleuren samenbrengt en onderscheidt: het is het Evangelie, de woorden ervan doordrenken de normen over de aspecten van ons leven, er zijn er veel van te vinden in de artikelen 24 tot 72.

Zo worden de Statuten een spiegel, niet om bijna in zelfgenoegzaamheid naar onszelf te kijken, maar om ook vandaag in harmonie te zijn met een levensstijl die ontstaan is uit het Evangelie: het dragen van gepaste kleding, in overeenstemming met de tijd en onze persoonlijkheid, bereid om deze aan te passen en te vernieuwen, en zo het dagelijkse leven van de mensen om ons heen te delen, en *'als deelgenoot van Gods plannen met de mensheid, over de massa een netwerk te spreiden van licht en tegelijk met iedere medemens spot, honger, slagen en korte vreugden te delen'*.

Zoals Jezus ook deed die zich niet onttrok aan de geschiedenis van zijn tijd en er zelfs een hoofdrol in speelde.

4. En hier komen we bij het vierde woord: profetie

We kijken vandaag even terug naar een vraag die aan Chiara gesteld werd: *"Kun je ons vertellen wat de Statuten zijn voor jou?"* *"Ze zijn het kostbaarste dat de Beweging bezit!"*; en bij die gelegenheid vervolgt Chiara: *"daar was de genade van profetie, de gave van profetie; we zagen toen al, toen de dingen er nog niet waren, de toekomst."* En dat is wat Chiara aan de Gen toevertrouwt als ze hen in 2001 ontmoet: wat in de Statuten wordt beschreven is de 'identiteitskaart' van het Werk (als een kind dat die kleur ogen heeft, dat haar), en ze vertrouwt hen twee dingen toe: *"trouw aan de stichter of stichteres, en Jezus in het midden; - en ze besluit - Hij zal jullie verlichten."*

Waarheen? Het doel, en dat is: *'onder de christenen de eenheid, maar onder allen de universele broederschap'*.

Een onuitputtelijk doel, met het oog waarop Chiara, in 2001 sprekend tot de gemeenschappen van Tsjechië en Slowakije, aanbeveelt *"het breed aan te pakken met de dialogen, de overstromingen, concretisering van het Ideaal."* Daarom in het Werk: *"behouden, ontwikkelen, verdiepen"*, in de zekerheid dat het huis dat op de rots is gebouwd niet instort. En zegt ze: *"voor ons is de rots de eenheid"*.

In deze tijd van conflicten, haat en geweld is de inzet in de Beweging beslist tegen de stroom in: om "ook met de anderen zo volmaakt mogelijk het 'nieuwe gebod' van Jezus te verwezenlijken: "Mijn gebod is dat

jullie elkaar liefhebben zoals ik jullie heb liefgehad. Er is geen grotere liefde dan je leven te geven voor je vrienden", aldus in artikel 8, punt 5.

Het is de weg naar eenheid, die zich tot dialoog maakt, om te brengen wat er in de Kerk en de wereld ontbreekt.

De eenheid opent nieuwe horizonten ook in de Kerk van vandaag, op haar synodale weg, om de gave van onze ervaring te brengen en om, als je het zo mag zeggen, een 'mariale' Kerk te genereren, waar we net als Maria 'volledig leken', Jezus aan de wereld kunnen geven. Dat staat in artikel 2.

En als de wereld een boek is om te lezen, dan is de geschiedenis een boek om te schrijven.

Om af te ronden willen we samen, met onze blik gericht op de mensheid en de Kerk, artikel 6 van de Statuten lezen over het specifieke doel, om de vele wegen te ontdekken om dit in de toekomst te bereiken.

- Afgelopen Kerstmis nodigde paus Franciscus ons uit om, in de beproevingen van onze tijd, de liefde te zoeken en te beleven in het 'wonderbaarlijke geschenk' van de wederzijdse liefde dat de deur opent naar broederschap. En is dit niet ons specifieke doel?

In haar toespraak tot de VN in 1997 zegt Chiara dat in het licht van oorlogen en de vele rechtvaardigingen die er altijd voor te vinden zijn, "een aanvulling" nodig is die geworteld is in de *"waarde van de liefde"*, omdat - en ik citeer - *"de toekomst van de wereld, [...] haar vermogen om vooruitgang te boeken, om oplossingen te vinden voor haar conflicten en crises, uitsluitend afhangt van het bewustzijn van individuen en de inzet van mensen"*.

Bovendien staat in de inleiding van de UNESCO-grondwet, die in 1946 van kracht werd: "Aangezien oorlogen ontstaan in de geest van mensen, is het in de geest van mensen dat de verdediging van de vrede moet worden opgeworpen."

Het is een actualiteit van leven die zich altijd vernieuwd, vanwege de capaciteit om in plaats van confrontatie, en door de kracht van verzoeningswegen, niet alleen goede praktijken te genereren, maar een cultuur van ontmoeting.

Zo worden in relaties, waar respect voor de ander uitgroeit tot luisteren en dialoog, wegen geopend om een 'cultuur van vrede' op te bouwen, een cement voor de eenheid van volkeren, en hier is het prachtig om Deel IX van de Statuten te lezen.

En 'respect' is het woord dat de Treccani Encyclopedie in Italië heeft gekozen voor 2025.

Het blijft mooi om opnieuw te horen wat paus Franciscus vandaag tot de hele Kerk zegt, juist om de oecumene zichtbaar en vruchtbaar te maken, met woorden die bijna een echo zijn van het leven van gemeenschap in de Beweging, waaraan deel VII van de Statuten is gewijd. De paus moedigt aan om:

samen op weg te zijn, samen te bidden. Het schandaal moet overwonnen worden door samen dingen te doen met gebaren van eenheid en broederschap. De oecumenische dialoog is geen geschil, het is 'een uitwisseling van gaven' en wij christenen kunnen de kracht van het Evangelie aan iedereen verkondigen, want wat ons verenigt is veel meer dan wat ons scheidt. Eenheid komt niet als een wonder aan het einde, ze komt onderweg, de Heilige Geest maakt haar, onderweg, samen onderweg zijn is al eenheid maken.

- Of laten we denken aan hoeveel realiteiten het charisma heeft voortgebracht die vandaag ook realiteiten van de Kerk zijn: de relatie en dialoog met andere religies zelf, die we terugvinden in Deel VIII van de Statuten, waarover onlangs in de kerkelijke sfeer werd gezegd: het is “een revolutionaire weg”.

- Een laatste woord kan dat zijn dat gelanceerd werd tijdens de jongerenontmoeting in Vancouver in 2017, “The future you”; paus Franciscus zei daar:

De toekomst van de mensheid ligt niet alleen in de handen van de politici, van de grote leiders, van de grote bedrijven De toekomst ligt vooral in de handen van mensen die de ander herkennen als een 'jij' en zichzelf als deel van een 'wij'.

Er is maar één mens voor nodig om hoop te hebben, en die mens kun jij zijn. Dan is er nog een andere 'jij' en nog een andere 'jij', en dan worden we 'wij'. En als er een 'wij' is, begint de hoop dan pas? Nee. Die begon met het 'jij'. Wanneer er een 'wij' is, begint er een revolutie.

Het zal Jezus zijn, aanwezig op onze weg door de wereld, die die tot stand zal brengen. En daarmee kan zich de roeping van het Werk verwezenlijken, die wordt uitgelegd in het ‘Sprookje opgebloeid langs het pad Foco: “van de aarde een firmament maken”.

Lorenzo Russo: Dank je wel, Adriana, voor deze interventie. Hoofdrolspelers zijn in het toepassen van het grote erfgoed dat onze statuten vertegenwoordigen.

Valentina Raparelli: En zoals altijd wil ik iedereen bedanken voor het luisteren.

Dank ook aan degenen die ons na de laatste les hebben geschreven.

Blijf alsjeblieft jullie indrukken of vragen sturen!

Ofwel via een reactie op YouTube of door een e-mail te sturen naar upm@focolare.org.

De antwoorden zijn altijd te vinden op het YouTube-kanaal en op onze UPM-website vóór de volgende les, die, daar herinneren we je aan, op 12 april online komt.

Lorenzo Russo: Ik wil vooral iedereen bedanken die ons steunt met donaties om de kosten voor deze lessen te dekken. Ik wil jullie eraan herinneren dat wie dat wil, daarvoor op de knop “Donate” kan klikken op de website universitapopolaremariana.org.

Dus tot volgende maand! Tot ziens.